

عنوان مقاله:

تقریری نو از نظریه «بازگشت علم حصولی به علم حضوری» علامه طباطبایی

محل انتشار:

فصلنامه حکمت اسلامی، دوره 11، شماره 40 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

حسام یزدی - دانشجوی دکتری فلسفه تطبیقی، دانشگاه قم

احسان کرمانشاهانی - استاد حوزه علمیه قم

خلاصه مقاله:

علامه طباطبایی در آثار مختلفشان بر این نظر تصریح کرده اند که «علم حصولی به علم حضوری بازمی گردد». با توجه به کلمات و عبارات مختلف ایشان، دو بیان از بازگشت علم حصولی به حضوری قابل برداشت است: ۱. در یک بیان، ماخذ و منشا انتزاع هر علم حصولی، یک علم حضوری دانسته شده است. ۲. در بیانی دیگر بر این نکته تاکید شده که علم حصولی مجاز و اعتباری اضطراری است و از این رو هر علم حصولی حقیقتاً یک علم حضوری است. در این نوشتار بعد از توضیح هردو بیان تلاش شده است تا با یافت وجه جمعی میان این دو بیان، تقریری نو از این نظریه به دست آید. در این وجه جمع، بیان دوم اصل انگاشته شده و بیان اول به آن تاویل برده می شود و نتیجه این می شود که علم حصولی هم متاخر از علم حضوری است (بنا بر بیان اول) و هم در حقیقت همان علم حضوری است (بنا بر بیان دوم). اگرچه این وجه جمع در نگاه ابتدایی، گزاره ای متناقض به نظر می رسد، اما با نگاه دقیق تر مشخص می شود که تاخر علم حصولی بر علم حضوری از سنخ «تاخر مجاز بر حقیقت» است.

کلمات کلیدی:

علم حصولی، علم حضوری، بازگشت علم حصولی به علم حضوری، مجاز بودن علم حصولی، علامه طباطبایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2028839>

